

ถอดบทเรียนต้นแบบชุมชน/หมู่บ้านไอโอดีนยั่งยืนโดยใช้ค่ากลาง
TAKE THE COMMUNITY BY USING LESSON IN THE VILLAGE IODINE
SUSTAINABILITY BY NORM.

วาสนา มงคลศิลป์, ตำแหน่ง สินสวาท, เพ็ญนิดา ไชยสายัณห์, เดือนเพ็ญใจ เต้, สุนันท์ ศรีประจันต์
ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น กรมอนามัย

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาค่ากลางความสำเร็จในการดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนเขตสุขภาพที่ 7 อาศัยระเบียบวิธีถอดบทเรียน (Lesson Learn) จากพื้นที่ต้นแบบที่ได้รับการยอมรับในระดับเขตสุขภาพ โดยใช้วิธีการ Focus Group Discussion และร่วมการประชุมนำเสนอผลงานของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Information) กลุ่มผู้ปฏิบัติและกลุ่มผู้สนับสนุน ในพื้นที่ตำบลวังหิน อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า

ค่ากลางผู้ปฏิบัติในการควบคุมป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน 1) การเฝ้าระวัง/คัดกรอง พบว่า อสม. ค้นหาหญิงตั้งครรภ์ให้ฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ ใช้ชุด I-Kit ตรวจสอบคุณภาพเกลือเสริมไอโอดีนปีละ 2 ครั้ง ไม่ให้มีรถเร่ขายเกลือในชุมชน 2) การใช้มาตรการทางสังคม พบว่า ผู้นำชุมชน/อสม./ ประชาชนร่วมกำหนดนโยบายตั้งกองทุนเกลือทุกหมู่บ้าน ร้านค้าในชุมชน/โรงเรียนจำหน่ายและปรุงอาหารด้วยเกลือเสริมไอโอดีนเท่านั้น 3) การจัดการสุขภาพกลุ่มวัยให้หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ ติดตามการใช้เกลือเสริมไอโอดีนในครัวเรือน โรงเรียนตรวจคัดกรองภาวะคอพอกปีละ 2 ครั้ง และอำนวยความสะดวกเรื่องไอโอดีนจากรุ่นพี่สู่อุ่นน้อง 4) การจัดการสภาวะแวดล้อม ชุมชนตั้งกองทุนเกลือเสริมไอโอดีน โรงเรียนปรับหลักสูตรบูรณาการความรู้เรื่องไอโอดีนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียน 5) การสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีกระจายข่าวสารการใช้เกลือเสริมไอโอดีนสู่ครัวเรือนอย่างครอบคลุมตั้งกลุ่มไลน์ไอโอดีน มีการจัดรณรงค์ในวันไอโอดีน 6) การปรับปรุงแผนงาน/โครงการมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมการตรวจสอบคุณภาพเกลือ และการให้ความรู้เรื่องไอโอดีนทุกปี

ค่ากลางผู้สนับสนุนในการควบคุมป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน 1) สนับสนุนการใช้ค่ากลาง พบว่า สสจ./สสอ./รพ.หนองสองห้อง มีการทำ MOU ทำโครงการป้องกันการขาดสารไอโอดีนแบบบูรณาการทุกกลุ่มวัย 2) สนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะ พบว่าบุคลากรได้รับพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของไอโอดีนเยี่ยมเสริมพลังในพื้นที่สีแดง 3) สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม พบว่า มีการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างนวัตกรรม เยี่ยมเสริมพลังในพื้นที่ที่มีผลงานเด่นค้นหานวัตกรรม แนะนำ ชื่นชม เผยแพร่ 4) สนับสนุนการประเมินผล/เสนอนโยบาย พบว่า มีการตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล ประเมินผลโดย กำกับติดตามการดำเนินงานผ่านระบบรายงาน และกำหนดเป็นตัวชี้วัดของจังหวัด 5) สนับสนุนการสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม พบว่า มีการ สนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ /บทความทางหอกระจายข่าว/เสียงตามสายในโรงเรียน ตั้งกลุ่มไลน์ไอโอดีนและประชาสัมพันธ์ผ่านรายการโทรทัศน์ 6) สนับสนุนการเผยแพร่/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำสำคัญ : ค่ากลาง: ค่ากลางผู้ปฏิบัติ: ค่ากลางผู้สนับสนุน